

LUND UNIVERSITY

Systemförändring för omställning till hållbar e-handel

Kraftsamling som accelererar innovation

Hellström, Daniel; Olsson, John; Darlington, Josephine; Westblom, Lovisa; Hjort, Klas

2021

Document Version:

Förlagets slutgiltiga version

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Hellström, D., Olsson, J., Darlington, J., Westblom, L., & Hjort, K. (2021). *Systemförändring för omställning till hållbar e-handel: Kraftsamling som accelererar innovation*. Lund University.

Total number of authors:

5

Creative Commons License:

Ospecificerad

General rights

Unless other specific re-use rights are stated the following general rights apply:

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

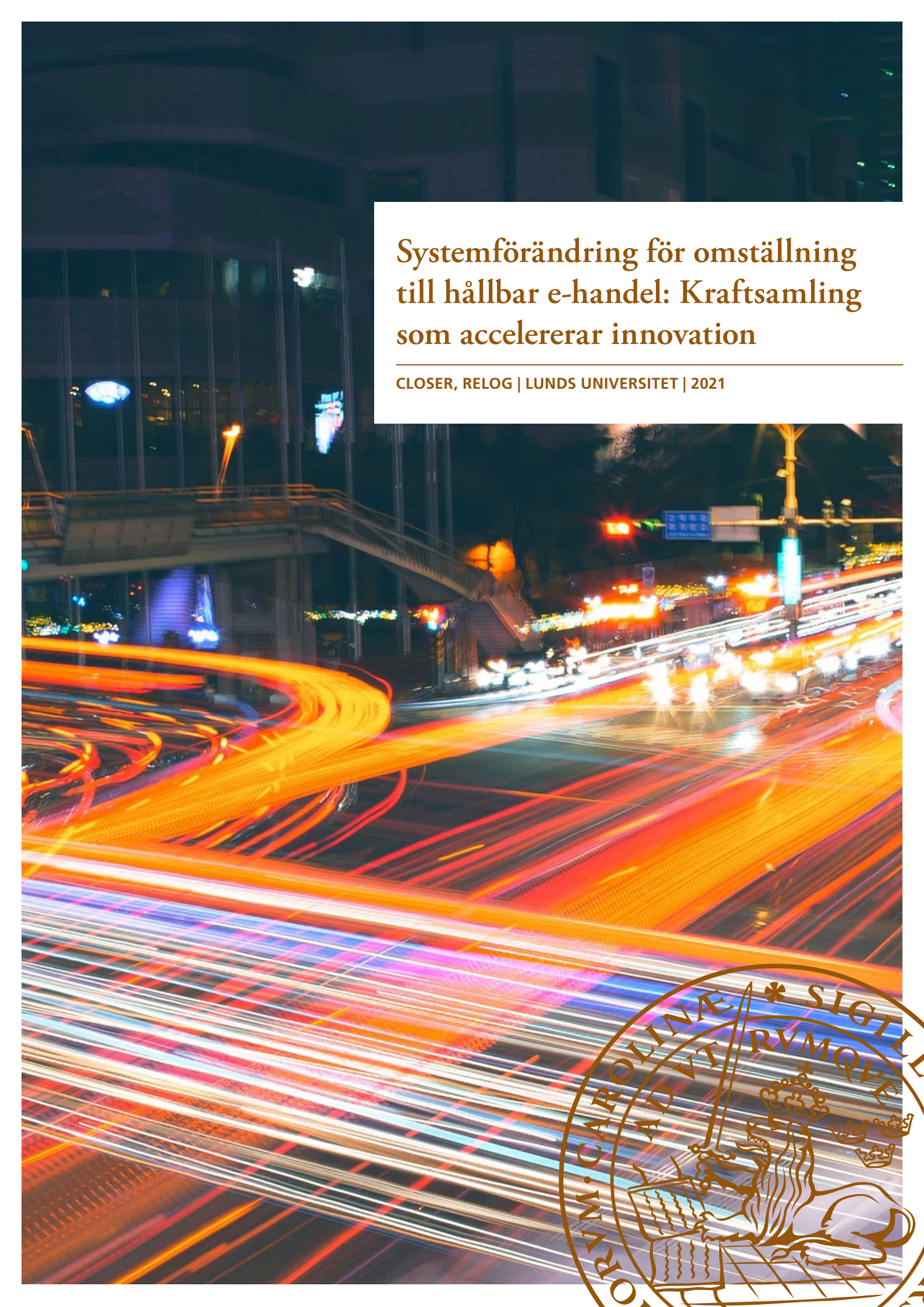
Read more about Creative commons licenses: <https://creativecommons.org/licenses/>

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

LUND UNIVERSITY

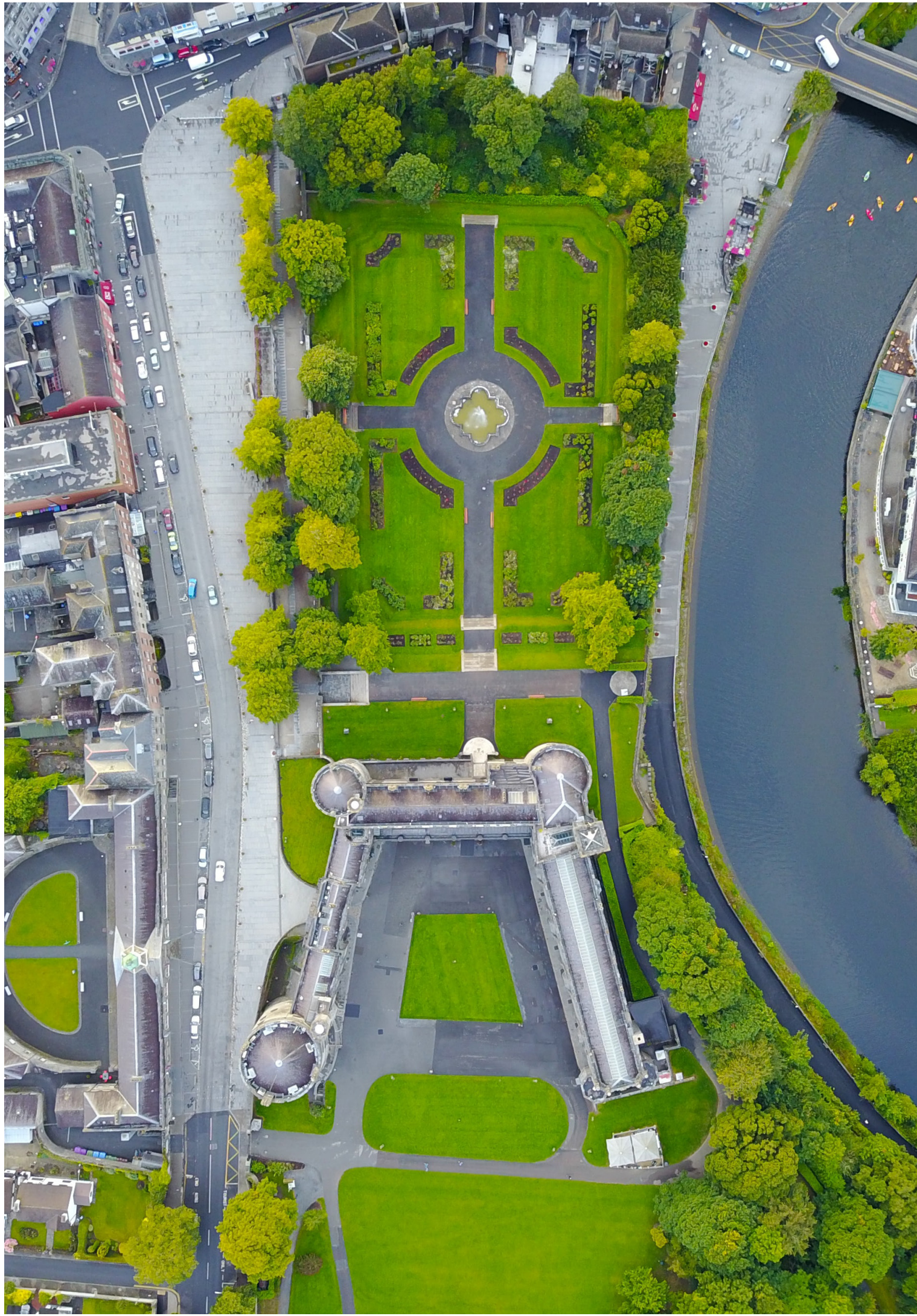
PO Box 117
221 00 Lund
+46 46-222 00 00

Systemförändring för omställning till hållbar e-handel: Kraftsamling som accelererar innovation

CLOSER, RELOG | LUNDS UNIVERSITET | 2021

Förord

E-handeln är en komplex samhällsutmaning med en enorm potential att bidra till hållbar utveckling. För att fånga denna potential och transformera e-handel till ett hållbart system krävs genomgripande systemförändring. Ett grundläggande steg är att skapa en tydlig behovsbild av de områden som är i behov av förändring. Vi tog oss an denna uppgift utifrån ett användarperspektiv och genom att tillsammans med en bred aktörskonstellation identifiera de nyckelområden där kunskapsutveckling och innovation skapar stor effekt på hela systemet.

Vi vill rikta ett stort tack till alla som medverkade i studien. Tack till alla myndigheter, kommuner, intresseorganisationer, och företagsrepresentanter som deltog i workshoparna och den efterföljande dialogen. Det var oerhört givande att få ta del av er rika erfarenhet och insiktsfulla tankar och kommentarer kring hållbar e-handel. Ett särskilt stort tack till Vinnova

för finansieringen och stöttningen av projektet. Utan Filip Kjellgrens och Christina Kvarnströms handgripliga stöd från Vinnova hade studien inte kunnat genomföras.

Vår förhoppning är att rapporten stimulerar till fortsatt dialog och att ni vill vara med och stärka forskning och innovation så att Sverige tar en ledande roll i omställningen mot framtidens e-handel som är hållbar, effektiv samt konkurrenskraftig.

Daniel Hellström^a

John Olsson^a

Josephine Darlington^b

Lovisa Westblom^b

Klas Hjort^a

^a) ReLog, Lunds Tekniska Högskola, Inst. för designvetenskaper, Box 118, 221 00 Lund

^b) CLOSER, Lindholmen Science Park, Lindholmspiren 3-5, Box 8077, 402 78 Göteborg

Sammanfattning

E-handeln ökar snabbare än någonsin vilket medför en mängd hållbarhetsutmaningar för hela samhället. För att nå de globala målen råder inget tvivel om att vi behöver transformera e-handel till ett hållbart system. Likaså vet vi att kunskap och innovation är avgörande för att ge sig på denna komplexa samhällsutmaning.

Men vilka områden behövs förändras för att åstadkomma stor effekt på hela systemet och på så sätt bidra till den omställning som framtiden kräver? Vilka knäckfrågor måste adresseras? Detta undersöktes i en workshopserie, baserat på Design Thinking-metodik, för att få en tydlig behovsbild över vilka frågor och centrala områden som kräver en genomgripande förändring.

Med hjälp av aktörer från olika privata och offentliga sektorer, branscher och discipliner identifierades åtta sammanhängande problemområden. Dessa områden är starkt sammanhängande och kretsar kring "den hållbara leveransen". Genom att skapa förändringar på något av dessa områden skapas stor effekt på hela systemet vilket kan bidra till den omställning som eftersträvas. De visas i figuren nedan.

För att effektivt åstadkomma genomgripande systemförändring finns det ett tydligt behov att kraftsamla kring de identifierade områdena. De viktigaste orsakerna till behovet av en central kraftsamling är:

- Det saknas ett helhetsgrepp och en sammanhållen nod för strategisk koordinering av initiativ
- Det råder stor kunskapsbrist hos likvärliga företag och offentlig sektor som hos konsumenterna – det behövs en drivande part för att fylla kunskapsgapet
- Marknaden kan inte lösa problematiken på egen hand utan behöver stöd och guidning för hur vi tillsammans tar oss hållbart framåt
- Få igång och intensifiera samordning och strategisk koordinering mellan det offentliga och privata

Förslag till kraftsamling är en integrerad samverkansarena och kompetenscenter för hållbar e-handel där CLOSER och ReLog ingår ett strategiskt samarbete för att binda samman kompetenser och gemensamt driva forsknings- och innovationsprojekt. Förslaget innebär en ny och helt unik samverkansmiljö där vi integrerar två nationellt starka kunskapsnoder, skapar en sammanhållande nod med en vetenskapligt och behovsbaserad projektverkstad som tar ett helhetsgrepp på e-handels möjligheter och utmaningar.

CLOSER och ReLog har gemensamt ett upparbetat strukturkapital och ett nationellt renommé för att driva komplexa samverkansprojekt i gränssnitt mellan offentliga och privata aktörer. Sammanvävningen innebär en konsolidering av två starka nätverk inom olika sektorer, branscher, och mellan offentliga och privata aktörer – en förutsättning för att få förändring på plats eftersom ingen har förmågan att åstadkomma systemförändring ensamt, men tillsammans har de unika möjligheter.

Områden som kräver förändring för en omställning till ett hållbart e-handelssystem.

E-handel – en komplex samhällsutmaning

Innovation är avgörande för att nå de globala målen. Dagens samhällsutmaningar är komplexa och kräver genomgripande systemförändringar och samskapande inom viktiga utmaningsområden. Detaljhandeln är ett utmaningsområde som inte bara har stor betydelse för Sveriges ekonomi utan även har stor påverkan på människor och miljö. Framväxten av e-handeln innebär en enorm potential att bidra till hållbar utveckling. Under det senaste decenniet har e-handeln ökat lavinartat då konsumenter snabbt har skiftat från fysisk till digital handel. Bakom denna tydliga systemförändring ligger ett demografiskt skifte (t.ex. demografisk utveckling, förändrade konsumentbeteenden, och tjänstekonsumtion), ett teknologiskt skifte (t.ex. digitalisering, big data, och artificiell intelligens), samt ett skifte av affärsmodeller (t.ex. plattformar, digitala produkter, och sekundära marknader) som ger form åt framtidens detaljhandel. Under covid-19-pandemin har e-handeln vuxit snabbare än någonsin då social distanse-

”Framväxten av e-handeln innebär en enorm potential att bidra till hållbar utveckling.”

ring sporrar konsumenter att handla på nätet för att minska smittorisker. Under 2020 hade stora delar av e-handeln den största tillväxten någonsin i dess korta historia med en ökning upp mot närmre 50 %, enligt PostNords E-barometer. Denna tillväxt saknar motstycke i modern tid och har katapulterat e-handeln flera år framåt på bara några månader.

Det råder ingen tvekan om att detaljhandeln genomgår en genomgripande systemförändring, där den ökade e-handeln är den främsta motorn i förändringen. Överlag har e-handelsutveckling lett till en stor ökning i leveranser av mindre paket och varor, fragmenterade transportflöden samt framväxten av nya aktörer och leveranskedjor. E-handelsutvecklingen möjliggör nya tjänster och skapar även nya möjligheter för ett antal andra berörda aktörer. Samtidigt så leder e-handelsutvecklingen till en mängd utmaningar med avseende på miljö, människa och ekonomi.

Syfte – förstå innovationsbehovet

För att nå de globala målen behöver e-handeln transformeras till ett hållbart system. Innovation är avgörande i denna komplexa samhällsutmaning. För att adressera denna utmaning, och en naturlig följd av Trafikanalys regeringsuppdrag ”hur kan e-handels transporter bli mer hållbara”, har en konstruktiv dialog förts mellan myndigheter såsom Vinnova, Trafikanalys, Trafikverket, Boverket, Post- och Telestyrelsen och Sveriges kommuner och regioner (SKR)

samt Lunds Universitet (ReLog) och CLOSER. Gemensamt beslutades att som ett första steg driva en workshopserie med en bred aktörskonstellation under hösten 2020 för att få tydlig behovsbild och för att därefter initiera aktiviteter med bred förankring. Med hjälp av workshopdeltagarna har åtta områden i behov av förändring mot en hållbar e-handel identifierats utifrån ett användarperspektiv.

Agenda 2030 med 17 globala mål för hållbar utveckling. Källa: www.globalamalen.se

Design thinking – förhållningssätt och metod

Workshopserien har baserats på Design Thinking (DT), en människocentrerad, iterativ problemlösningssprocess som involverar ett flertal intressenter från olika områden. DT är en insiktsdriven och användarcentrerad utvecklingsprocess som ger kreativa verktyg för att förstå och lösa problem. DT utgår från användarna och syftar till att förstå deras behov och utmaningar för att kunna definiera problemen och utifrån dem bygga ett ramverk kring hur en tjänst eller en produkt kan utvecklas vidare. Processen uppmuntrar till att arbeta i iterationer, dvs. att testa idéer och lösningar löpande och skapa utrymme för användarna att ge feedback under processen.

Totalt genomfördes fyra workshops med cirka 20 deltagare vid varje tillfälle. En bredd av aktörer (myndigheter, industri, näringsliv, intresseorganisationer, offentlig sektor) medverkade vid varje workshop tillfälle där deltagarna arbetat i mindre grupper om 4-6 personer. Workshoparna varade i cirka 3 timmar och var organiserade i fyra sammanhängande delmoment. I första delen introducerades och informerades

deltagarna om workshopens syfte och dess agenda. Därefter delades de in i mindre grupper där deltagarna diskuterade deras individuella visioner om vad som utgör en hållbar e-handel inom 3-5 år utifrån ett klassiskt användarscenario. Diskussionerna kretsade kring framtidsvisionen utifrån åtta olika platser: hållplats, skolan, handelsplats, arbetsplats, hotell, mataffär, hemmet och offentlig plats. Sedan diskuterades hur dessa visioner av en hållbar e-handel kan åstadkommas och vilka förändringar och förutsättningar som krävs. Deltagarna och moderatorerna (minst en i varje grupp) antecknade och dokumenterade kontinuerligt under diskussionerna med hjälp av en digital whiteboardtavla.

Materialet från workshoparna analyserades och sammanställdes i form av åtta områden i behov av förändring. En enkät genomfördes för att öka tillförlitligheten och dela det preliminära resultatet av workshopserien med alla deltagarna. Enkäten gav även deltagarna möjligheten att ge återkoppling på resultatet av workshopserien som helhet.

Omställning till hållbar e-handel – områden

För att transformera e-handel till ett hållbart system omfamnar vi dess komplexitet med ett systemperspektiv. Med hjälp av aktörer från olika sektorer, branscher och discipliner har vi identifierat åtta sammanhängande problemområden. Genom att applicera systemakupunktur på något

av dessa områden skapas stor effekt på hela systemet vilket bidrar till den omställning som framtiden kräver. Knäckfrågorna för hållbar e-handel beskrivs i åtta olika nyckelområden. Dessa områden är starkt sammanhängande och kretsar kring "den hållbara leveransen".

Områden som kräver förändring för en omställning till ett hållbart e-handelssystem.

HÅLLBAR KONSUMTION OCH LIVSSTIL

E-handel och dess utveckling bygger till stor del på att tillhandahålla kundcentrerade tjänster som gör det enkelt och bekvämt att shoppa online.

Det blev tydligt under workshoparna att e-handel hjälper till att lösa livspusslet för många konsumenter, sparar tid, ger maximalt utbud av produkter, samt möjliggör att man kan handla var och när som helst under dygnet alla dagar i veckan. Men samtidigt gör e-handeln det svårt för konsumenter att göra miljömässigt hållbara val. Med en mer hållbar service som drivkraft finns det ett tydligt behov av att göra det enkelt och bekvämt för konsumenter att ta beslut som förändrar deras köpbeteende och på så sätt gagnar en hållbar utveckling.

Deltagarna beskriver framväxten av delningsekonomi för att hyra, dela, eller låna tillgångar och tjänster mellan privatpersoner istället för att äga dem. Därutöver lyfter deltagarna fram utvecklingen av en cirkulär ekonomi där varor produceras, används, återanvänds och slutligen återvinns vilket inte bara ställer stora krav på returhantering utan även på förpackningen, och nästkommande distribution och leverans.

Under workshoparna beskrivs e-handeln som möjliggörare för både delningsekonomi och cirkulär ekonomi. I motsats till detta argumenterar flertalet deltagare att konsumenter idag behöver anstränga sig för att göra hållbara val, t.ex. betala extra för en hållbar leverans vilket erbjuds som en "premium-tjänst". Informationsdelning, kampanjer, och nudging nämns av många deltagare som avgörande för att få alla involverade

"Informationsdelning, kampanjer, och nudging nämns av många deltagare som avgörande för att få alla involverade att göra medvetna val på rätt grunder."

att göra medvetna val på rätt grunder. Samtidigt beskriver deltagarna att e-handel och en kombination av fysiska butiker så som pop-up stores och showrooms tillsammans formar framtidens handel. Denna symbios mellan e-handeln och fysiska butiker bör tas hänsyn till vid utformningen av framtidens service som främjar hållbara konsumtionsmönster och livsstilar.

HÅLLBAR LEVERANS

För att erhålla hållbar e-handel har deltagarna identifierat leveransen som en viktig knäckfråga. Hållbar leverans är en komplex uppgift som berör många

LEVERANSPLATSER

Tillgänglighet av offentliga ytor i städerna samt stadsnära områden är begränsad och det råder hård konkurrens om dessa ytor. Samtidigt är dagens leveransplatser inte tillräckliga. Dagens leveransplatser som t.ex. utlämningsställe, paketbox, och click-and-collect behöver förändras och kompletteras med nya tjänster, t.ex. mottagarfria leveranser så som in-fridge delivery, in-car delivery, och unattended-home delivery.

"Det är ohållbart att enskilda aktörer bygger sin egen infrastruktur."

Framtidens hållbara leveransplats är mångfacetterad men en central frågeställning kretsar kring infrastruktur. Det är ohållbart att enskilda aktörer bygger sin egen infrastruktur. Vem investerar, äger och driftar en gemensam infrastruktur? En annan central frågeställning är säkerhet och trygghet där varje leveransplats har sina utmaningar.

samhällsaktörer. I workshopserien har vi identifierat leveransen samt leveransplatsen som två centrala och sammanhängande delområden.

DYNAMISK OCH FLEXIBEL LEVERANS

I motsats till dagens statiska och förbestämda leveranssystem, där människan/konsumenten måste anpassa sig till varuflödet, är framtidens hållbara leverans människocentrerad. Detta innebär att man ger konsumenten möjlighet

"På samma sätt som konsumenten vill kunna välja leveransalternativ så kan de även styra leveranstid."

och förutsättning att välja bästa leveransalternativ. Ofta är snabba leveranser inte det bästa miljöalternativet och e-handeln fokus på att erbjuda snabba leveranser är miljömässigt ohållbart. På samma sätt som konsumenten vill kunna välja leveransalternativ så kan de även styra leveranstid. Dynamiska och flexibla leveranser möjliggör även bättre utnyttjande av befintlig kapacitet i distributionssystemet.

HÅLLBAR RETUR

En följd av att hållbar leverans är en central knäckfråga, är även e-handels konsumentreturer en viktig företeelse som behöver hanteras på ett hållbart sätt. Returer inom e-handel är ett växande problem med stor påverkan på ekonomi och miljö. Under workshoppen diskuterades returproblematiken flitigt. Komplexiteten i problematiken gör att många aktörer har olika perspektiv och insikt kring dess utmaningar. Eftersom returer är ett relativt nytt fenomen beskrev aktörer även dess stora potential att bidra till hållbar e-handel. Framtidens hållbara returer minskar

varutransporterna, ökar resursutnyttjande, med bibehållen service och bekvämlighet. Dessutom utgör hållbara returer en grundförutsättning för att föra tillbaka produkter in i vär

"Framtidens hållbara returer minskar varutransporterna, ökar resursutnyttjande, med bibehållen service och bekvämlighet."

kededjan och på så sätt åstadkomma cirkulära affärsmodeller och delningsekonomi, t.ex. hyrtjänster, abonnemang, samt produkters second and third life.

HÅLLBARA FÖRPACKNINGSSYSTEM

Förpackningar var ett återkommande tema som väckte stort engagemang bland många deltagare i workshopparna. Den ökade mängden emballage i hushållen på grund av ogenomtänkta e-handelsförpackningar är en tydlig indikation på problemet. Flertalet av deltagarna delade sina personliga upplevelser av bristfälligt packade produkter i överdimensionerade emballage med förfärligt dåligt volymutnyttjande och orimliga mängder fyllnadsmaterial. Behovet av effektiv återvinning och återanvändning med hjälp av retursystem diskuterades flitigt. Det råder inget

tvivel om att förpackningar kan väsentligt bidra till hållbar e-handel. Hållbara e-handelsförpackningssystem bidrar till

"Flertalet deltagarna delade sina personliga upplevelser av bristfälligt packade produkter i överdimensionerade emballage..."

bättre materialanvändning, bättre volymutnyttjande (genom hela försörjningskedjan), ökad användarvänlighet, samt bättre skydd för produkter som leder till mindre svinn.

HÅLLBAR DISTRIBUTION

Att ställa om till ett hållbart transportsystem är en komplex och global samhällsutmaning. Med hållbar e-handel som utgångspunkt identifierade deltagarna tre områden; rena och energieffektiva fordon, samordnad varudistribution, samt försörjning och logistik. Eftersom

SAMORDNAD DISTRIBUTION

En knäckfråga som debatterades flitigt är problematiken att det råder brist på leverans till glesbygd samtidigt som många aktörer distribuerar i urban miljö till ett och samma område utan samordning.

"Genom samordnad leverans kan fler varor levereras med färre fordon vilket innebär en stor potential att minska mängden transporter."

Idag levererar en uppsjö av logistikaktörer, vissa av dem flera gånger om dagen, både små och stora e-handelsförsändelser till sina individuella leveranspunkter. Varje logistikaktör har byggt upp sitt eget distributionsnätverk som resulterar i att flertalet aktörer kör med sina fordon till samma område, oftast med outnyttjad kapacitet. Genom samordnad leverans kan fler varor levereras med färre fordon vilket innebär en stor potential att minska mängden transporter. Utmaningen är hur denna konsolidering och samordning av leveranser kan åstadkommas för att skapa hållbar leverans i stad och glesbygd. Möjligheten att utnyttja befintlig kapacitet och flöden, t.ex. kollektivtrafik, var en återkommande potential som diskuterades av deltagarna.

rena och energieffektiva fordon är en global samhälls-omdaning, klassas den inte som en unik knäckfråga för hållbar e-handel. Samordnad distribution och logistik- och transporteffektivitet beskrivs nedan.

FÖRSÖRJNING OCH LOGISTIK

Diskussioner kring e-handels försörjning och logistik kretsade ofta kring främjandet av närodlat och närproducerat. Som exempel nämndes urban gardening, reko ringar och additiv tillverkning (3D-printing) som i ett e-handelsformat kan omforma globala försörjningskedjor till lokala kedjor för försäljning till konsumenter och till företag. Samtidigt nämner deltagarna behovet av transparenta flöden som går längre än ursprungsmärkning. Några deltagare understryker att ett hållbart samhälle är sammanflätat över nationsgränser och därför behövs

"Några deltagare understryker att ett hållbart samhälle är sammanflätat över nationsgränser och därför behövs ett internationellt perspektiv."

ett internationellt perspektiv. Ett särskilt område i gränslandet mellan e-handel och logistik är prediktering och automatiserat beslutsfattande. Med hjälp av prediktiv analys och AI finns det potential att inte bara möta människors krav på hållbara produkter och tjänster utan även att fatta bakomliggande "hållbara" logistikbeslut.

HÅLLBAR STADSPLANERING

När staden planeras finns det möjlighet att påverka handelns flöden och lokalisering. Tidigare var bostäder, arbetsplatser, skolor, äldreboenden, samt offentliga ytor geografiskt separerade från handeln. Med e-handels intåg har dessa platser blivit mer eller mindre integrerade med handeln. Genomgående i alla workshoppar beskriver deltagare att denna sammansmältning fortfarande är i sin linda. I takt med e-handels tillväxt och konsumenternas förändrade beteende så beskrivs ett behov av att utforma och etablera nya leveransplatser både i stad och på landsbygd. Det finns ett behov för stadsplanering att skapa effektivare distribution och plats för fler leveranspunkter på allmänna ytor för att underlätta för konsumenter att hämta upp sina leveranser

på ett enkelt och miljövänligt sätt. Till exempel i närheten av bostadsområden skapa leveransplatser med tillfälliga utrymmen för lastning och lossning. Ett annat exempel är leveransboxar på entréplan i flerbostadshus eller digitala lås som möjliggör mottagarfria leveranser in i bostaden. Förutom nära bostaden så behöver stadsplanering ta hänsyn till att

"Det finns ett behov för stadsplanering att skapa effektivare distribution och plats för fler leveranspunkter på allmänna ytor..."

leveranspunkter behöver etableras i närheten av ytor som t.ex. hållplatser och offentliga byggnader, där människor rör sig. Eftersom e-handel genererar mer förpackningar och emballage behöver även avfallshantering förändras som del av en hållbar stadsplanering.

Dimensioner av kunskapsbrist och förändringsbehov

Hinder och möjligheter för en hållbar e-handel finns på flera systemnivåer; individuellt, organisatoriskt, institutionellt. Förändringar på en nivå kan inte ensamt bidra till en omställning. För att transformera problemområden behövs alla nivåer tas hänsyn till.

Detta återspeglades av deltagarna som förmedlade vitt skilda probleminsikter och lösningsförslag på hur vi kan åstadkomma en hållbar e-handel. Följande fem dimensioner av

förändringsbehov och kunskapsbrist diskuterades flitigt av deltagarna.

1. Beteende, konsument, livsstil och kultur
2. Teknik, data och investeringar
3. Affärsmodeller
4. Industri, organisering, processer och marknadskrafter
5. Regelverk, lagar, policy, incitamentsstrukturer, certifiering och standarder

Berörda aktörer

Innovation för hållbar utveckling kräver kunskapsutbyte mellan olika organisationer och samhällsaktörer.

I Tabell 1 kategoriseras och listas förslag på viktiga aktörer

som i samverkan kan driva på omställningen till en hållbar e-handel. För varje problemområde finns olika hinder och möjligheter som kräver särskilda aktörskonstellationer.

Tabell 1. Identifierade aktörer som i samverkan kan driva på omställningen till en hållbar e-handel.

KATEGORI	AKTÖR
BERÖRDA MYNDIGHETER	BOVERKET
	KONSUMENTVERKET
	LÄNSSTYRELSENA
	MYNDIGHETEN FÖR DELAKTIGHET
	NATURVÅRDSVERKET
	POST- OCH TELESTYRELSEN
	SVERIGES KOMMUNER OCH REGIONER - SKR
	TRANSPORTSTYRELSEN
	TRAFIKANALYS
INDUSTRI OCH NÄRINGSLIV	FASTIGHETSBOLAG
	FÖRPACKNINGS & TIDNINGSINSAMLING – FTI
	HANDELSFÖRETAG (PARTI-, DETALJ- OCH E-HANDELN)
	PRODUCENTER
	RENHÅLLNINGSINDUSTRI
	TEKNIKFÖRETAG
	TRANSPORT OCH LOGISTIKFÖRETAG
INTRESSEORGANISATIONER OCH NÄTVERK	CLOSER
	FASTIGHETSÄGARNA
	FLOE - FÖRENINGEN LOGISTIK OCH E-HANDEL
	HANDELSANSTÄLLDAS FÖRBUND
	NATURSKYDDSFÖRENINGEN
	PACKBRIDGE
	RETURPACK / PANTAMERA

KATEGORI	AKTÖR
INTRESSEORGANISATIONER OCH NÄTVERK (FORTS.)	SVERIGES ALLMÄNNYTTA
	SVERIGES CENTRUMUTVECKLARE
	SVERIGES PAKETOMBUD
	SVENSK HANDEL (T.EX. SVENSK DIGITAL HANDEL)
	SVENSKA RETURSYSTEM
	SVENSKA STADSKÄRNOR
	UNIONEN
	VILLAÄGARNA
	WWF
OFFENTLIG SEKTOR	KOMMUNER
	REGIONER
	STÄDER
AKADEMI OCH INSTITUT	UNIVERSITET
	RISE
	STATENS VÄG OCH TRANSPORTFORSKNINGSINSTITUT
FINANSIÄRER AV FORSKNING OCH INNOVATION	ENERGIMYNDIGHETEN
	FORMAS
	MISTRA
	STIFTELSEN FÖR STRATEGISK FORSKNING
	TRAFIKVERKET
	VETENSKAPSRÅDET
	VINNOVA

Systemförändring kräver en kraftsamling

För att skapa en omvälvande förändring krävs nya arbetssätt och nya tankesätt. Sätta strukturer behöver brytas upp och tänkas om för att kunna uppnå en systemförändring. För att effektivt åstadkomma genomgripande systemförändring finns det ett tydligt behov att enhetligt kraftsamla kring de områden som kräver omställning för en hållbar e-handel. Följande fyra anledningar pekar på behovet av en central kraftsamling:

- Det saknas ett helhetsgrepp och sammanhållen nod för strategisk koordinering av initiativ
- Det råder stor kunskapsbrist hos likväl företag och offentlig sektor som hos konsumenterna - det behövs en drivande part i att fylla kunskapsgapet
- Marknaden kan inte ensam lösa problematiken på egen hand och behöver stöd och guidning för hur vi tillsammans tar oss hållbart framåt
- Få igång och intensifiera samordning och strategisk koordinering mellan det offentliga och privata

FÖRSLAG TILL KRAFTSAMLING

En integrerad samverkansarena och kompetenscenter för hållbar e-handel där CLOSER och ReLog ingår ett strategiskt samarbete för att binda samman kompetenser och gemensamt

"För att effektivt åstadkomma genomgripande systemförändring finns det ett tydligt behov att enhetligt kraftsamla kring de områden som kräver omställning för en hållbar e-handel."

driva forsknings- och innovationsprojekt. Förslaget innebär en ny och helt unik samverkansmiljö. Det integrerar två nationellt starka kunskapsnoder, skapar en sammanhållande nod med en vetenskapligt och behovsbaserad projektverkstad som tar ett helhetsgrepp på e-handelsn möjligheter och utmaningar.

Vision: Sverige tar en ledande roll i omställningen mot framtidens e-handel som är hållbar, effektiv samt konkurrenskraftig.

Mission: "Varje e-handelsleverans i Sverige ska vara hållbar och bidra till ett levande samhälle"

Fokus: På samtliga tre dimensioner av hållbar utveckling (miljömässig, ekonomisk och social) och samverkan tvärs över flera ämnesområden och med olika aktörer som alla behövs för hållbarhetsomställningen.

CLOSER och ReLog har gemensamt ett upparbetat strukturkapital och ett nationellt renommé för att driva komplexa samverkansprojekt i gränssnitt mellan offentliga och privata aktörer. Sammanvävningen innebär en konsolidering av två starka nätverk inom olika sektorer, branscher, och mellan offentliga och privata aktörer – en förutsättning för att få förändring på plats eftersom ingen har förmågan att åstadkomma systemförändring ensamt, men tillsammans har de unika möjligheter.

SAMVERKANSARENA + KOMPETENSCTER SKA:

- Verka som nationellt sammanhållen kompetensnod för strategisk koordinering av initiativ kopplat till hållbar e-handel
- Bedriva forskning och innovation i världsklass i nära samarbete med företag och offentliga aktörer
- Skapa ny och behövlig kunskap som bidrar till utvecklingen av ett hållbart e-handelssystem
- Sprida kunskap, samla lärdomar och ge inspel till nödvändiga regelverksändringar
- Stärka forskning och innovation i Sverige för att på så sätt stärka landets konkurrenskraft

- Attrahera och öka intresset för hållbar e-handel, både nationellt och internationellt
- Axla ett helhetsgrepp och agera behovsdrivet där insatser bygger på ett systemperspektiv för att få stor genomslagskraft
- Accelerera demonstrations- och samverkansprojekt
- Motverka siloarbete, som just nu pågår, för att säkerställa en flora av perspektiv från alla aktörer som behöver medverka för att uppnå effekt

Förslag till kraftsamling: En integrerad samverkansarena och kompetenscenter för hållbar e-handel.

ReLog

ReLog är en forsknings- och innovationsplattform för handelslogistik vid Lunds Universitet på Campus Helsingborg. Med behovsorienterad tvärvetenskap som drivkraft är ReLog en katalysator för förändringsarbete, tillväxt, och en pådrivare av hållbara omställningar i samhället. En stark plattform för industriell och tillämpad forskning inom e-handel med kopplingar mot förpackningslogistik, returflöden, leveransplatser, och konsumentbeteende. ReLog har genom ett flertal framgångsrika initiativ tillsammans med större svenska e-handelsbolag drivit förändringsarbete med fokus på "nytänk", spin-offs, och kompetensutveckling inom logistik och handel.

CLOSER

CLOSER är en neutral samverkansplattform, kunskapsnod och projektverkstad för ökad transporteffektivitet och välfungerande logistik. CLOSER:s mål är att bidra med nya lösningar till det godstransportsystem som ska försörja ett hållbart samhälle. De har bland annat uppbyggda nätverk och samverkansarenor inom bl.a. citylogistik (urban logistik) och digitalisering av transport- och logistikbranschen (digitaliserad & uppkopplad logistik). Med ett partnerskap av +50 aktörer inom samhälle/näringsliv och akademi finns en stark grund för att engagera aktörer inom flertalet av de områden som kräver omställning för en hållbar e-handel.

